

Swedbanki majandusprognoos jaanuar 2019

Swedbank Economic Outlook

Tõnu Mertsina, Liis Elmik
30. jaanuar 2019

Millest täna räägime

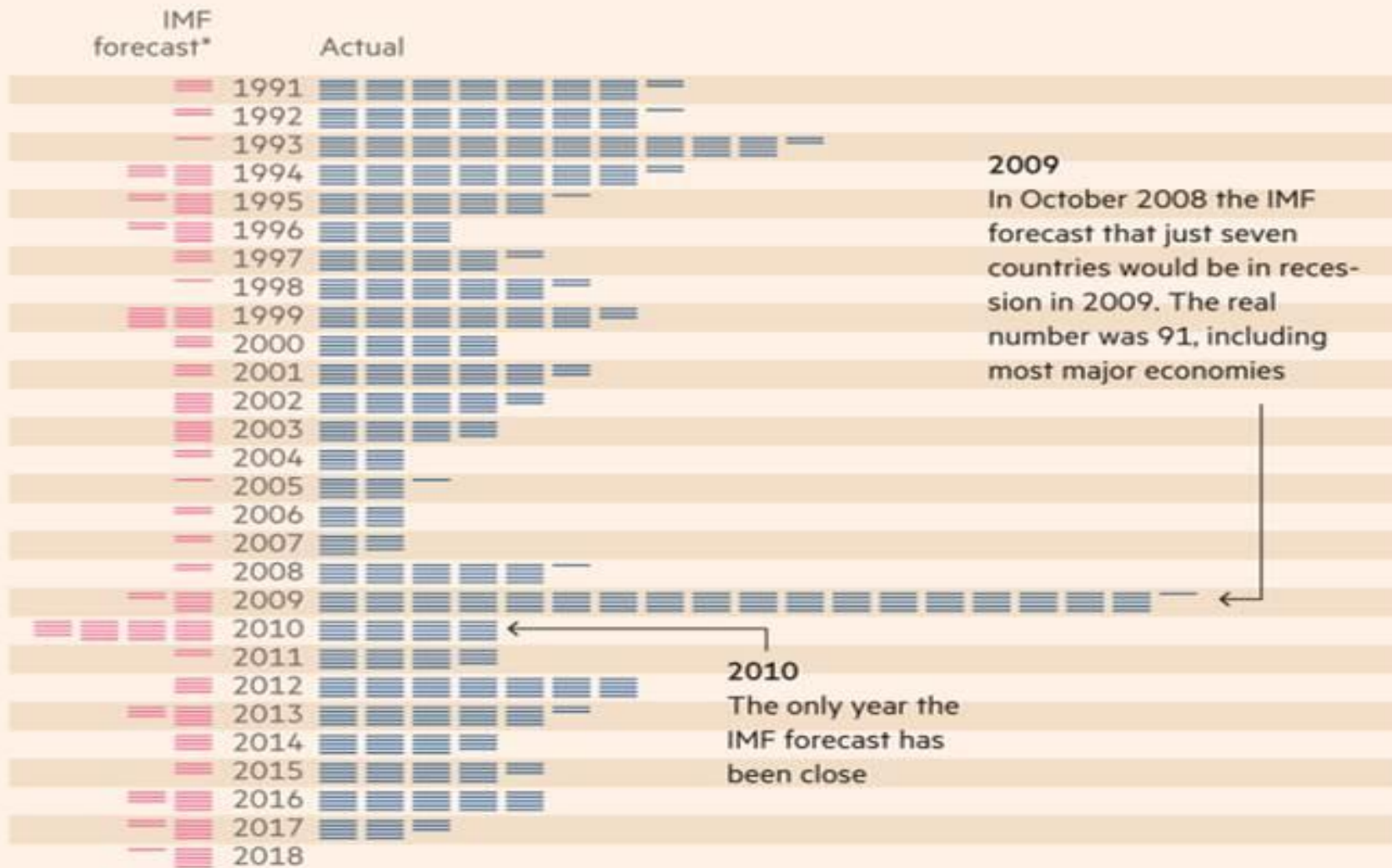
- Milline on Eesti majanduse väljavaade aeglustuva globaalse majanduskasvu tingimustes?
- Milline on intressimäärade tõusu väljavaade?
- Kas riik peaks hakkama rohkem kasvu stimuleerima?
- Kuidas mõjutab Eesti pingeline tööjõuturg ettevõtete konkurentsivõimet ja majandust tervikuna?
- Milliste väliskeskonna ja kodumaiste riskidega tuleks lähiajal arvestada?

Ettevaatust – majanduskriisi ootus võib muutuda isetäituvaks!

- Majanduskasvu aeglustumistsükkel ei pea tingimata viima pikka ja sügavasse majanduslangusesse
- Majanduslangused ei ole maailmas haruldased
  - IMF andmetel on viimasel paaril aastakümnel olnud maailmas riigid majanduslanguses keskmiselt **10-12%** ajast
- IMF uurimus (2018 kevad): 22 aastat (1992-2014) / 63 riiki / **153 majanduslangust**
  - kevadel, majanduslangusele eelneval aastal, prognoositi SKP langust vaid **5 korral**
  - sügisel, majanduslangusele eelneval aastal, prognoositi SKP langust vaid **14 korral**

Countries in recession

Each mark represents a country

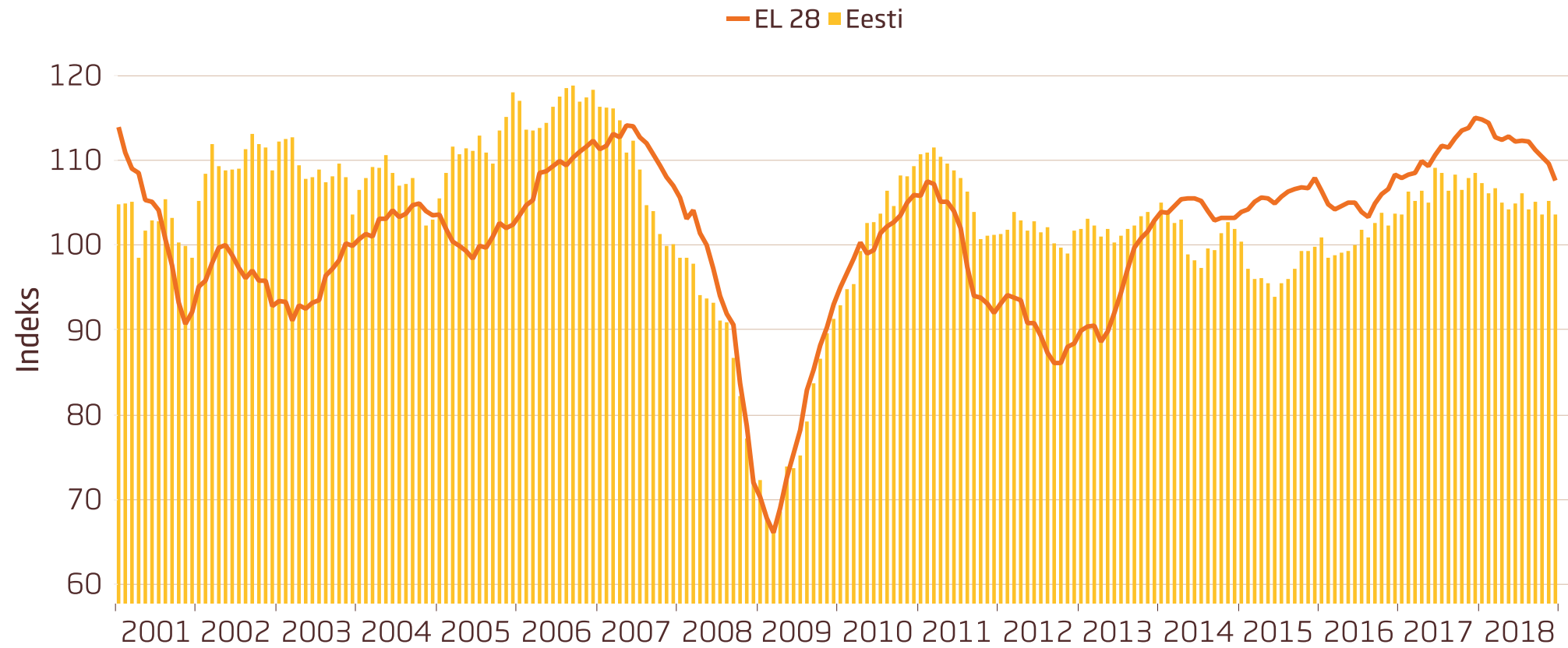
* Made in October of previous year

Source: IMF
© FT

**Eesti majanduskasvu toetanud
välisnõudlus nõrgeneb**

Eestil ei ole enda majandustsüklit - avatud majandusena sõltume kaubanduspartneritest

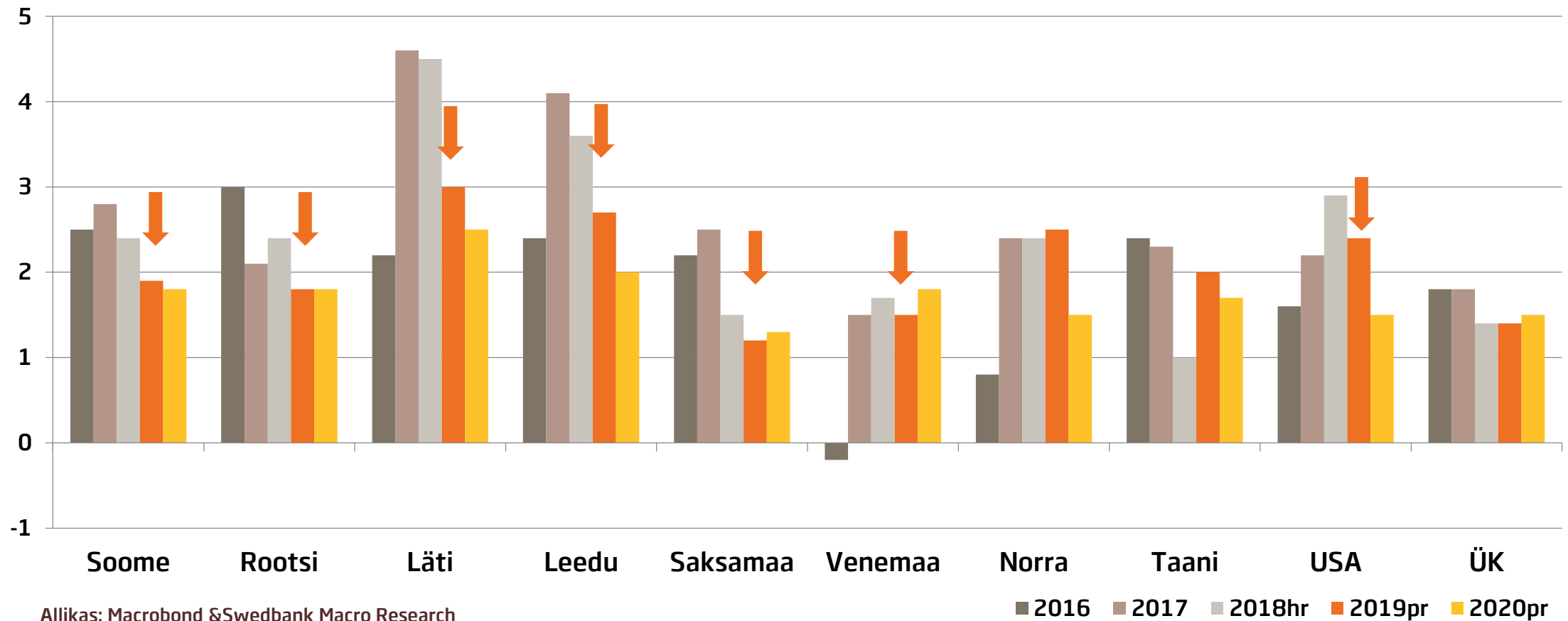
Eesti ja EL majanduse üldine kindlustunne

Allikas: Swedbank Research & Macrobond

Eesti enamike kaubanduspartnerite majanduskasvud aeglustuvad - välisnõudlus nõrgeneb

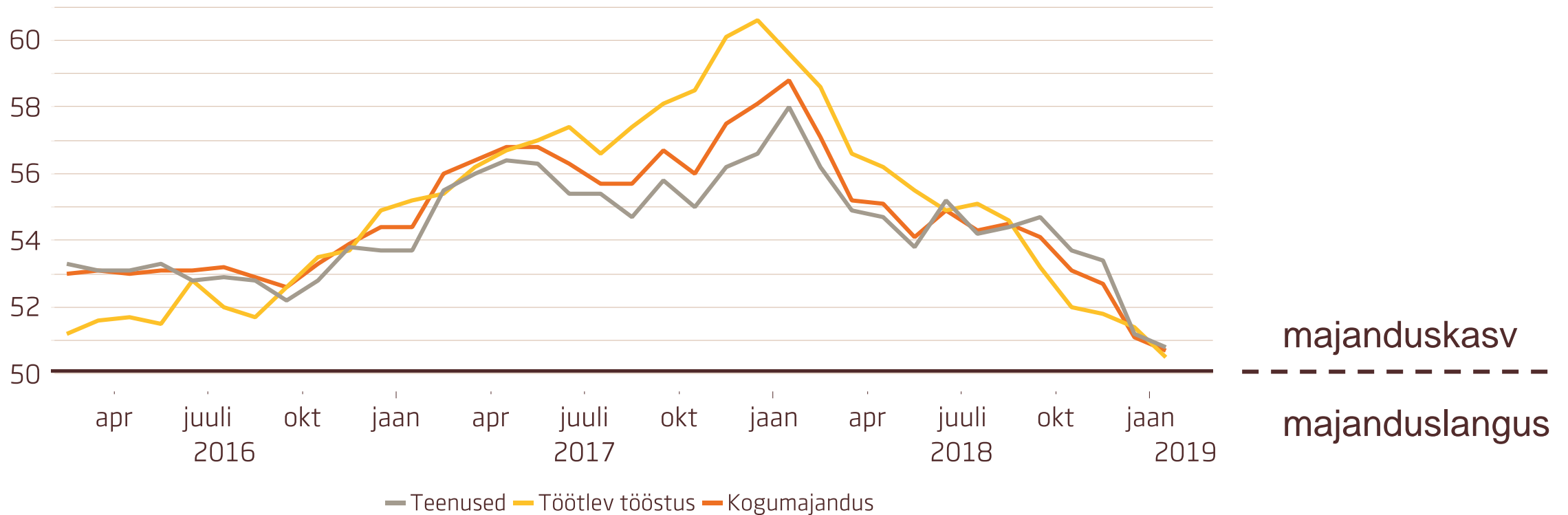
Eesti suuremate kaubanduspartnerite majanduskasvu prognoos, %

Euroala majanduskasv on kiiresti aeglustumas

Probleemid on paljuski euroala välised; tööturg on tugev

Euroala ostujuhtide indeks (PMI)

Allikas: Swedbank Research & Macrobond

Mario Draghi

28.01.2019 Euroopa Parlamendis

Allikas: The economist

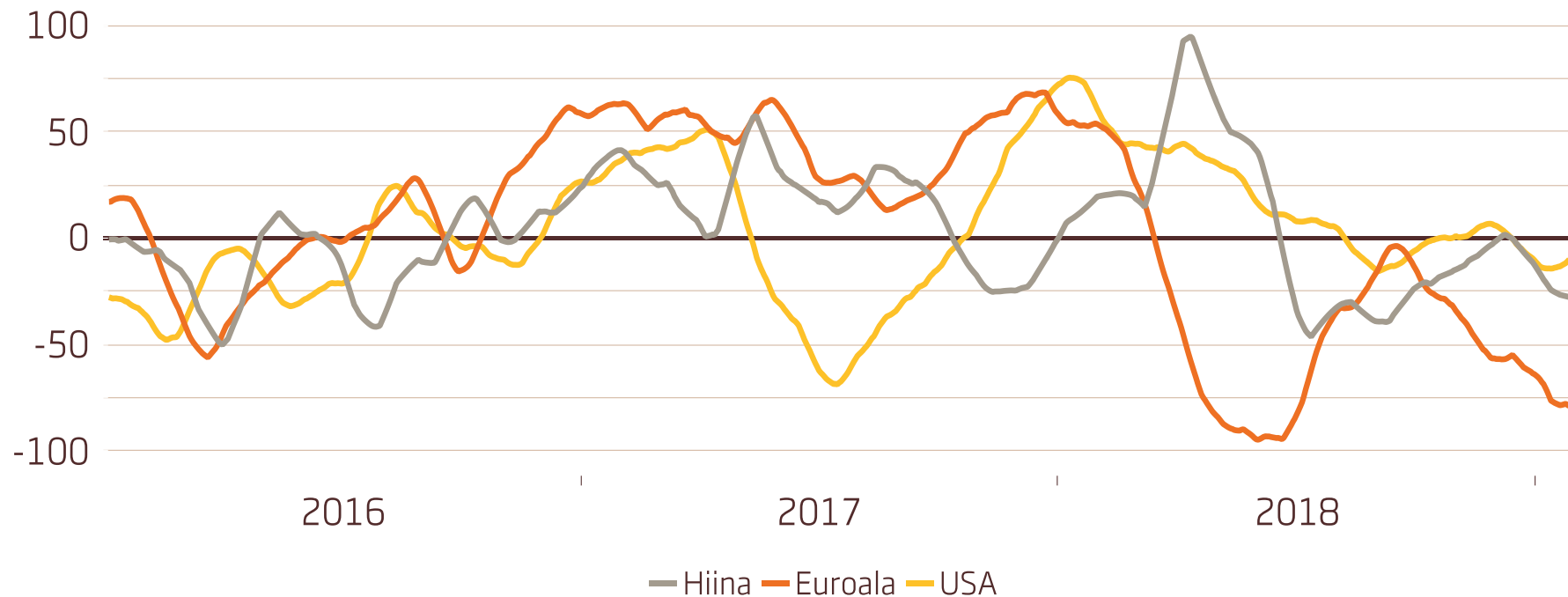
„ECB-l on veel piisavalt vahendeid tõsisema majanduslanguse vastu - mh. ka varaostuprogrammi taastamine, aga ilmselt mitte sel aastal“

- alates 2015 lisas ECB euroala majandusse 2,6 trn eurot

Tegelikud majandusnäitajad on ootustest nõrgemad ... see tähendab majandusprognooside allapoole korrigeerimist

Majanduse üllatusindeks (Citi)

1 k libisev keskmine

Allikas: Swedbank Research & Macrobond

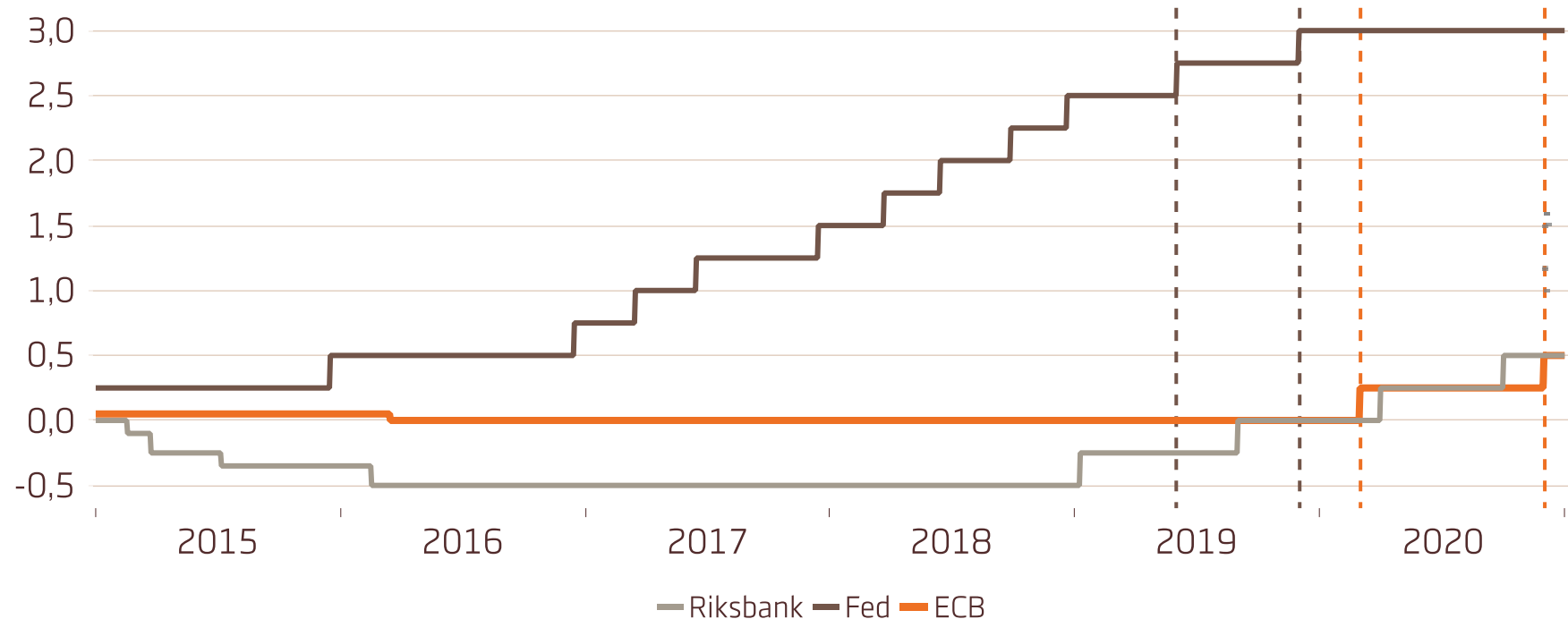
**Intressimäärade tõus peaks tulema varem
oodatust aeglasem**

Keskpangad on rahapoliitika normaliseerimisel leebemad

ECB tõstab oma baasintressimäära alles järgmisel aastal

Keskpangad on muutunud ettevaatlikumaks

Keskpankade baasintressimäärad, %

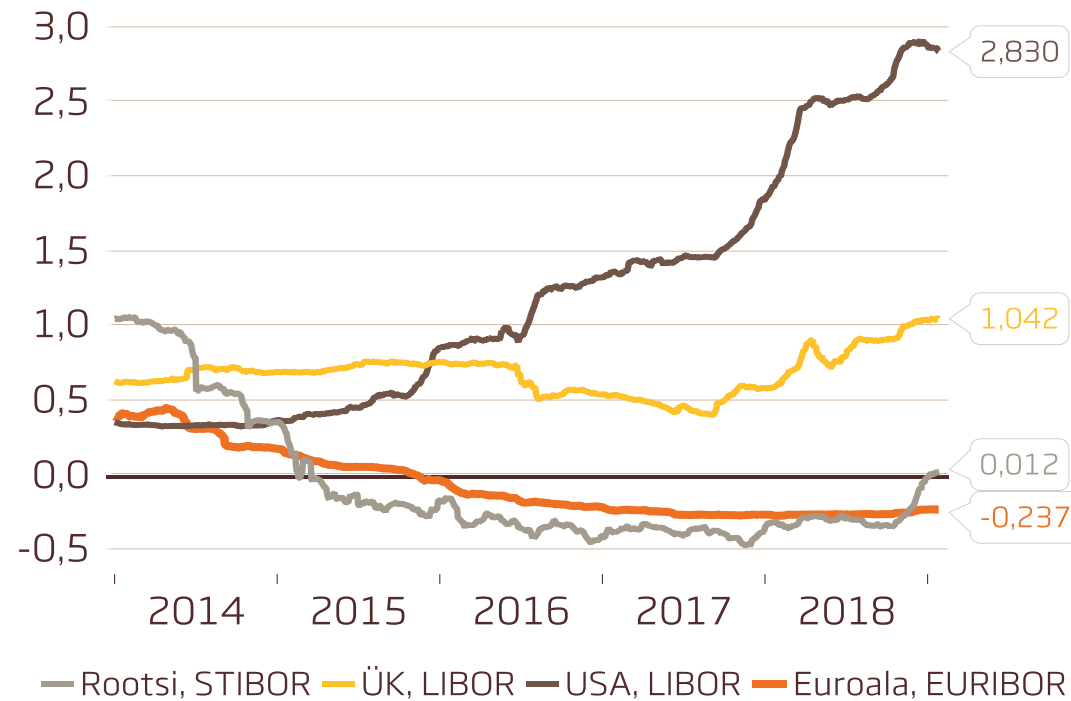
Sources: Swedbank Research & Macrobond

Euribori tõus on olnud veel tagasihoidlik

... eriti võrreldes teiste riikidega

USA, ÜK, Rootsi ja euroala 6 kuu turuintressid

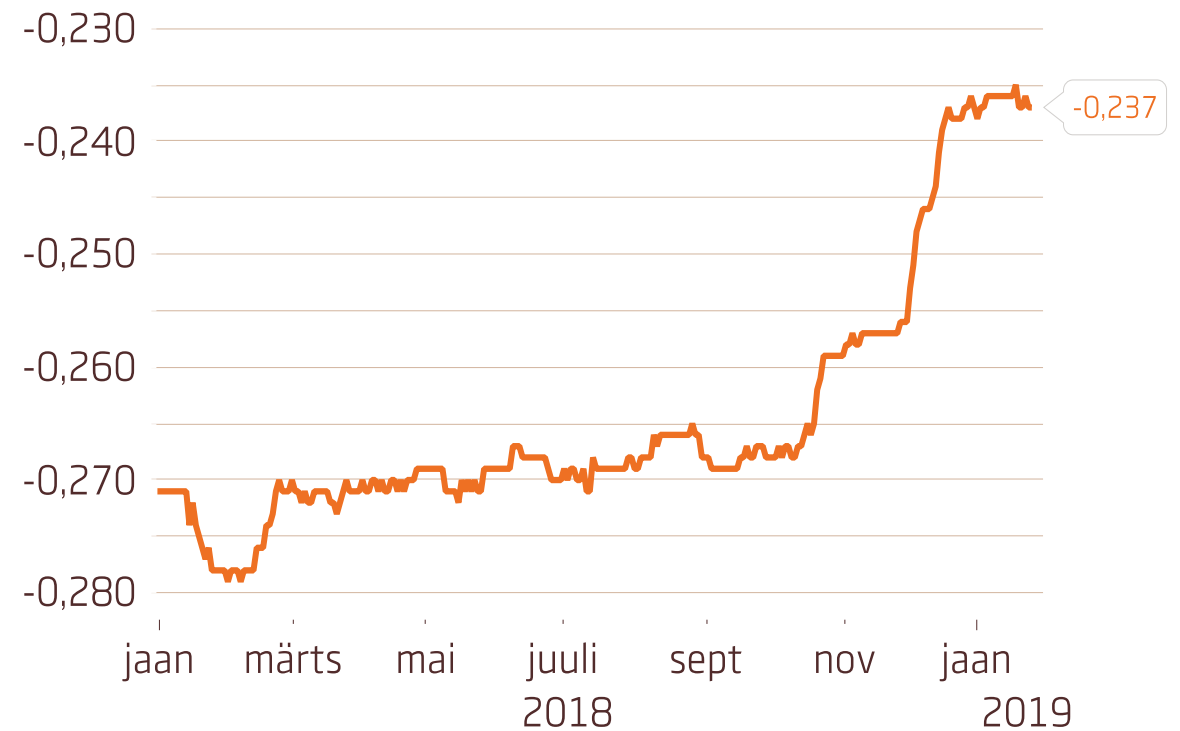
Protsent

Allikas: Swedbank Research & Macrobond

Euribor on oma põhjast üles tulnud

6-kuuline, protsent

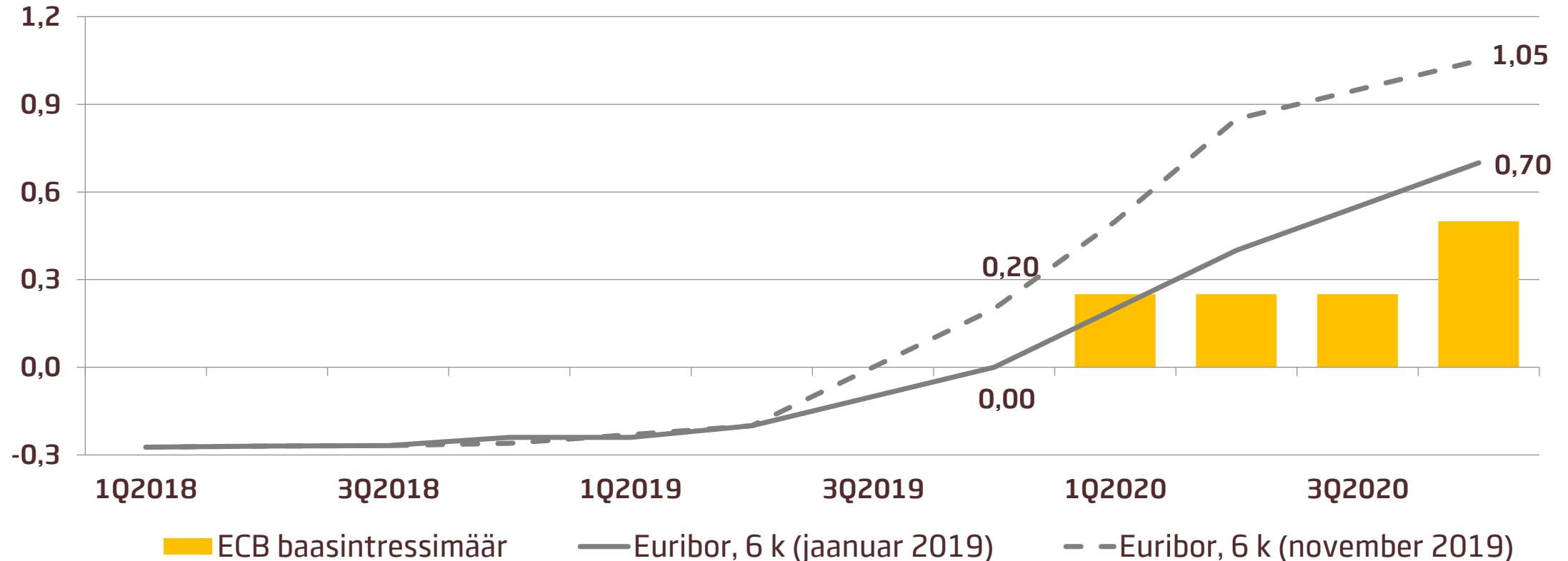

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Rahastamistingimused jäävad lähiajal soodsaks

Euribori tõus tuleb varemoodatust aeglasem

Protsent

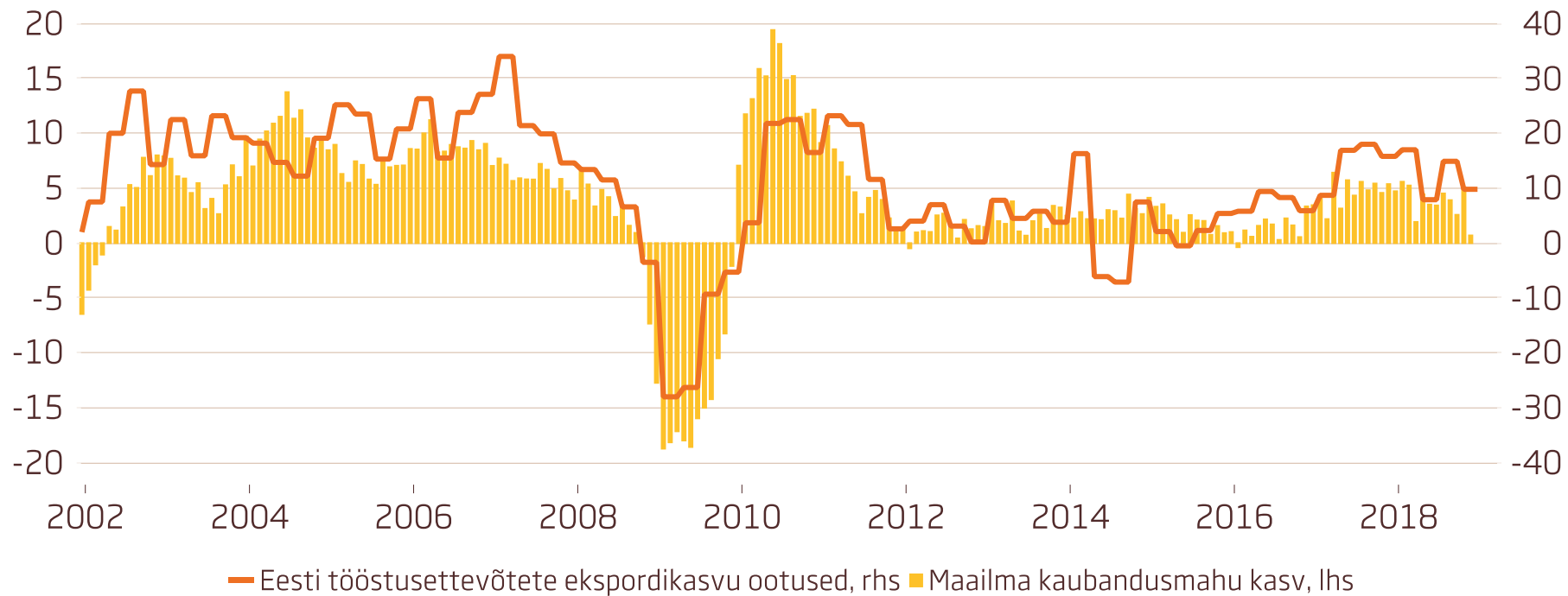

Eesti majanduskasv aeglustub

Eesti eksport järgib meie ekspordi sihtriikide kaudu globaalset kaubandustsüklit

Ekspordikasvu ootused on tasapisi halvenema hakanud

Protsenti, indeks

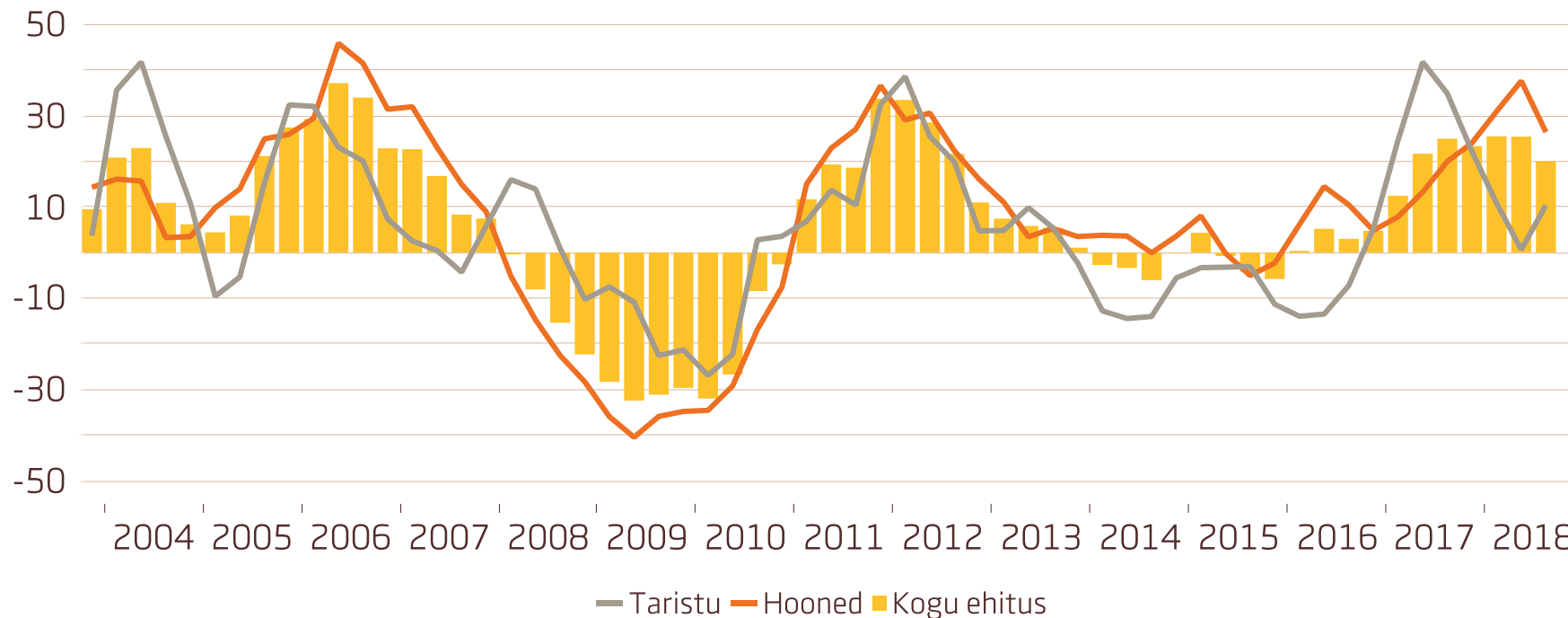

Sources: Swedbank Research & Macrobond

Ehituse kasv küll aeglustub, kuid peaks lähiajal võrdlemisi tugevaks jääma

Ehitusmahu kasv on tasapisi aeglustumas

Aastane kasv, % (2 kv libisev keskm.)

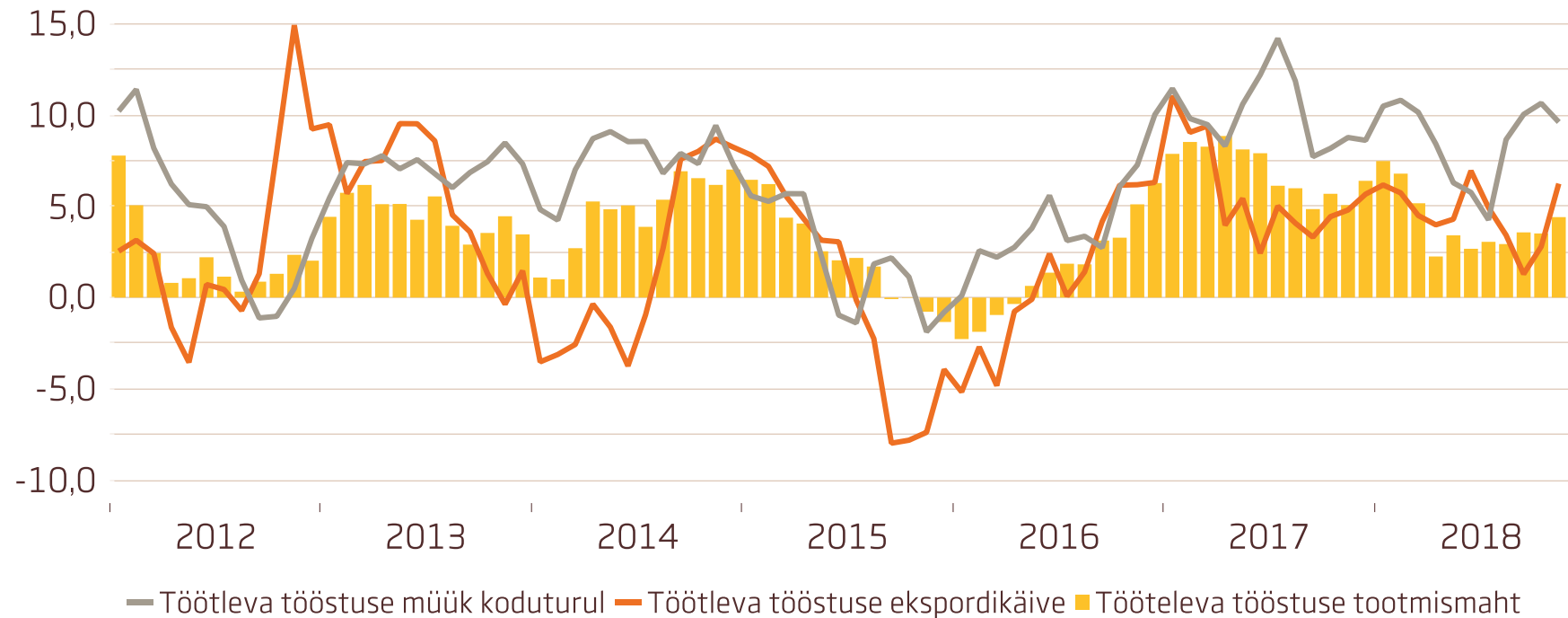

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Töötleva tööstuse müük koduturul on tugevam, kui ekspordikäive

Töötleva tööstuse kasv on aeglustunud

Aastane kasv, % (3 k libisev keskm.)

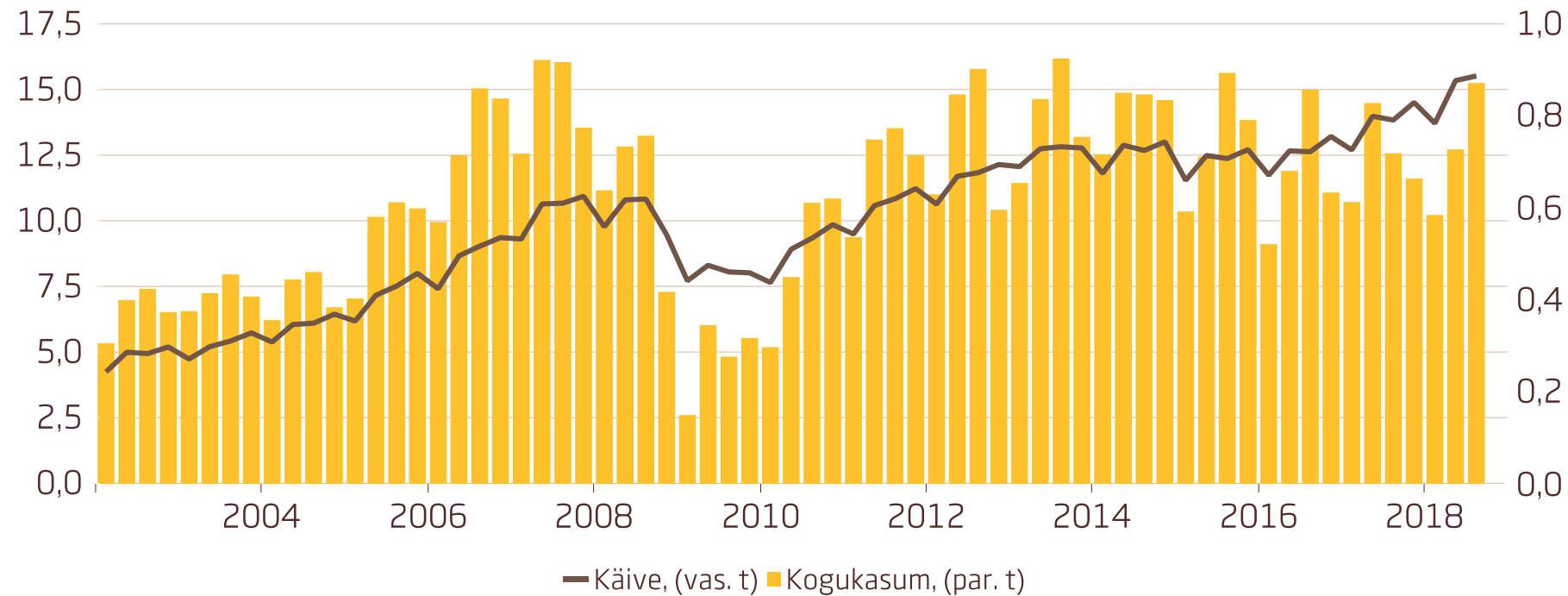

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Eesti mittefinantsettevõtete kasum ei ole kriisijärgsel perioodil kasvanud

Eesti ettevõtetesektori käive ja kogukasum

miljard EUR

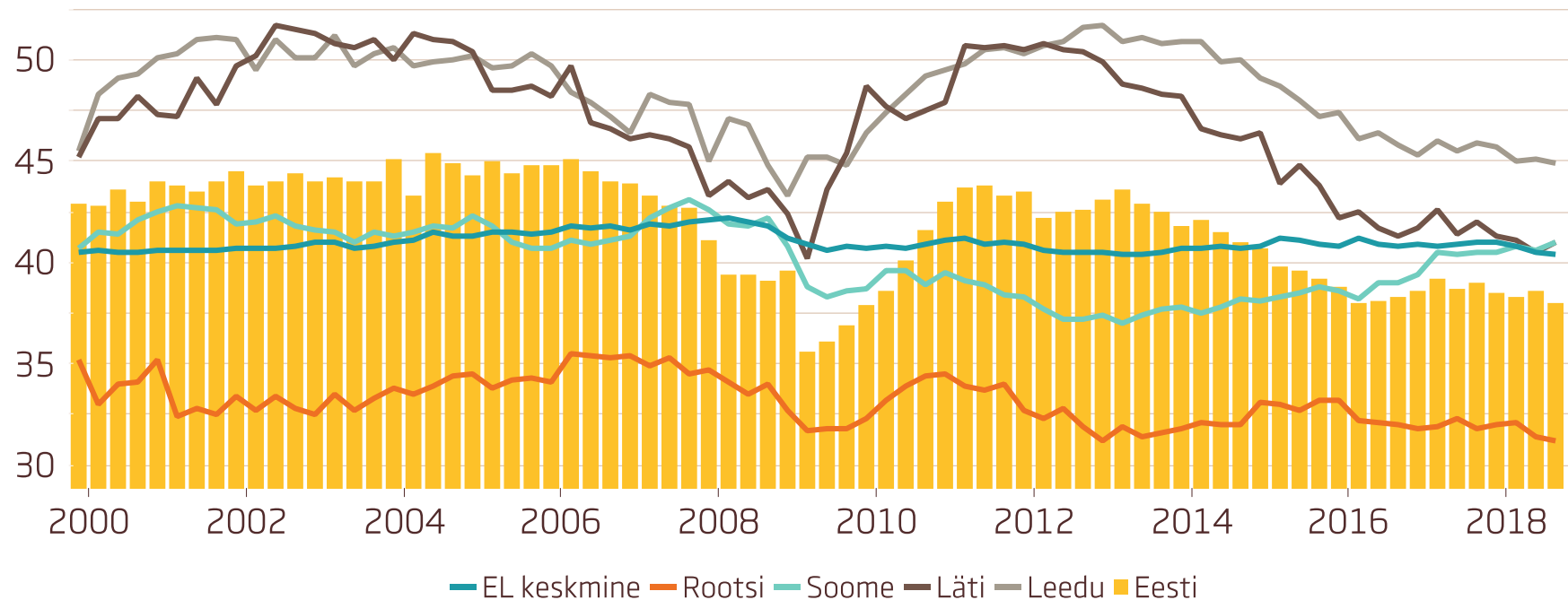

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Ettevõtete kasumlikkus on (hinnanguliselt) langenud allapoole EL keskmist

Tegevuse ülejääk (ligikaudu ettevõtete kasumid)

% SKP-st

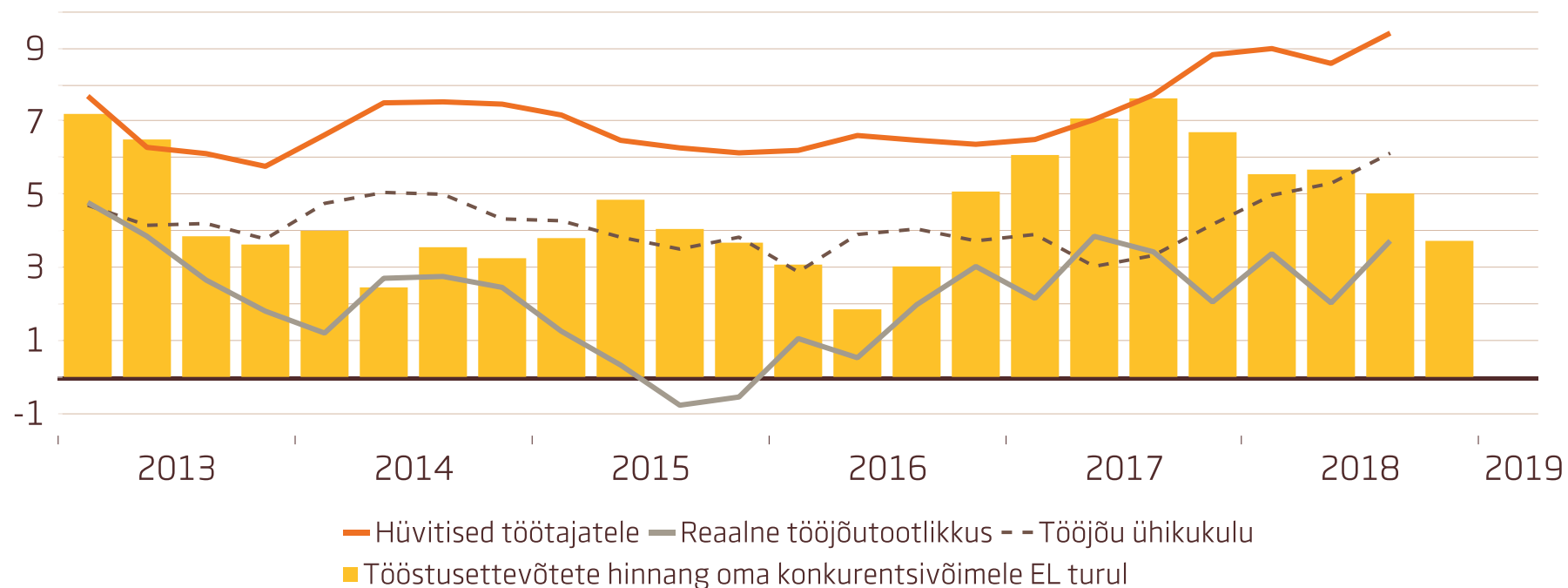

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Väärtusahelas kõrgemale tõusmine kompenseerib osaliselt toodangu hinnakasvu

Hinnapõhine konkurentsivõime halveneb jätkuvalt

Kasvuprotsent, indeks (4 kv libisev keskmine)

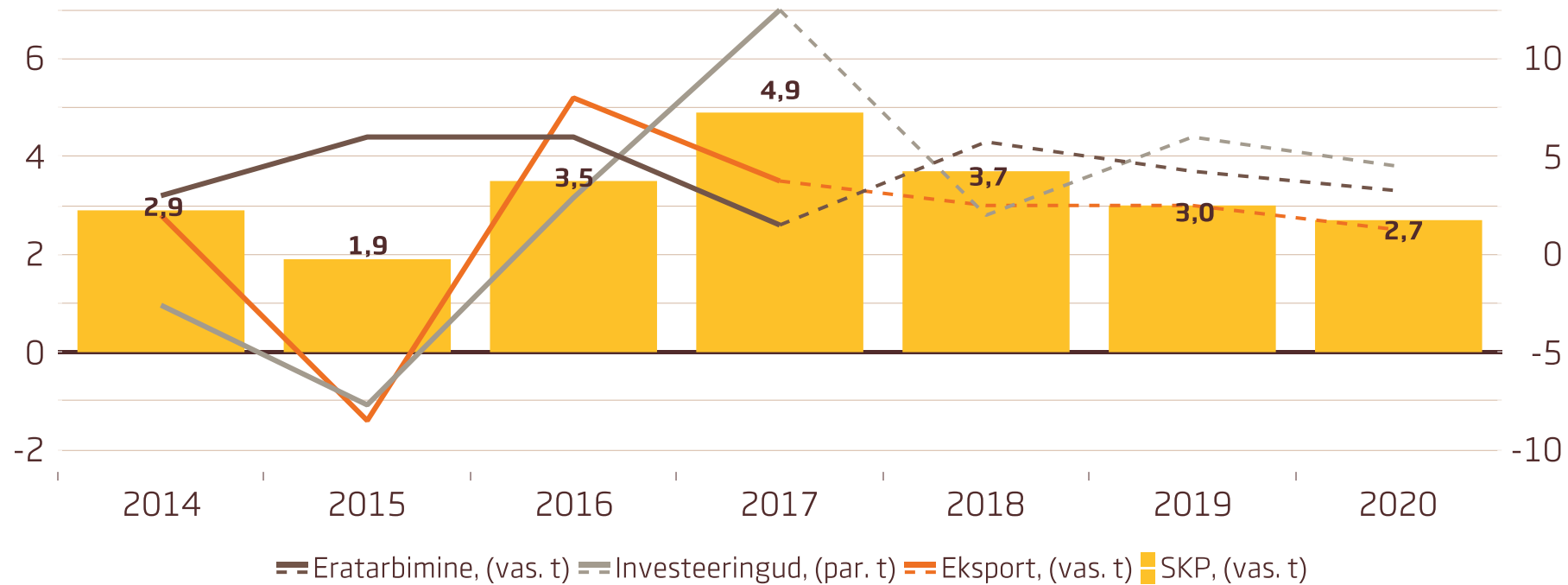

Sources: Swedbank Research & Macrobond

Eesti jaoks on 3% majanduskasv parem kui 5%

Majanduskasv aeglustub

Reaalkasv, protsenti

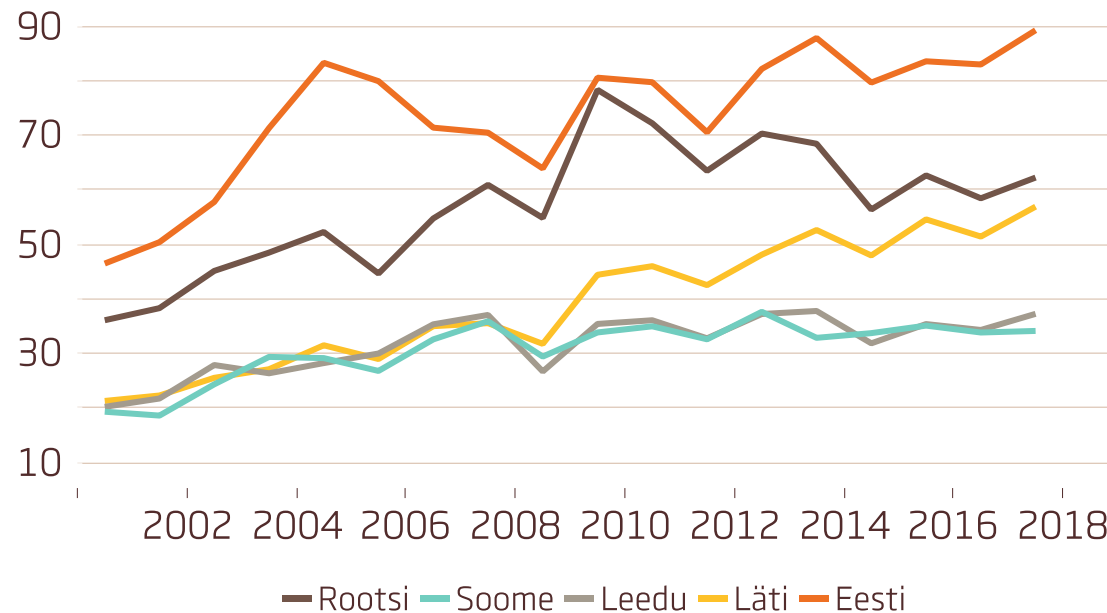
Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Välisinvestorite huvi Eesti vastu on paranenud

Peamised sektorid: finants, töötlev tööstus, kaubandus, transport

Riiki tehtud otseste välisinvesteeringute (FDI) seis

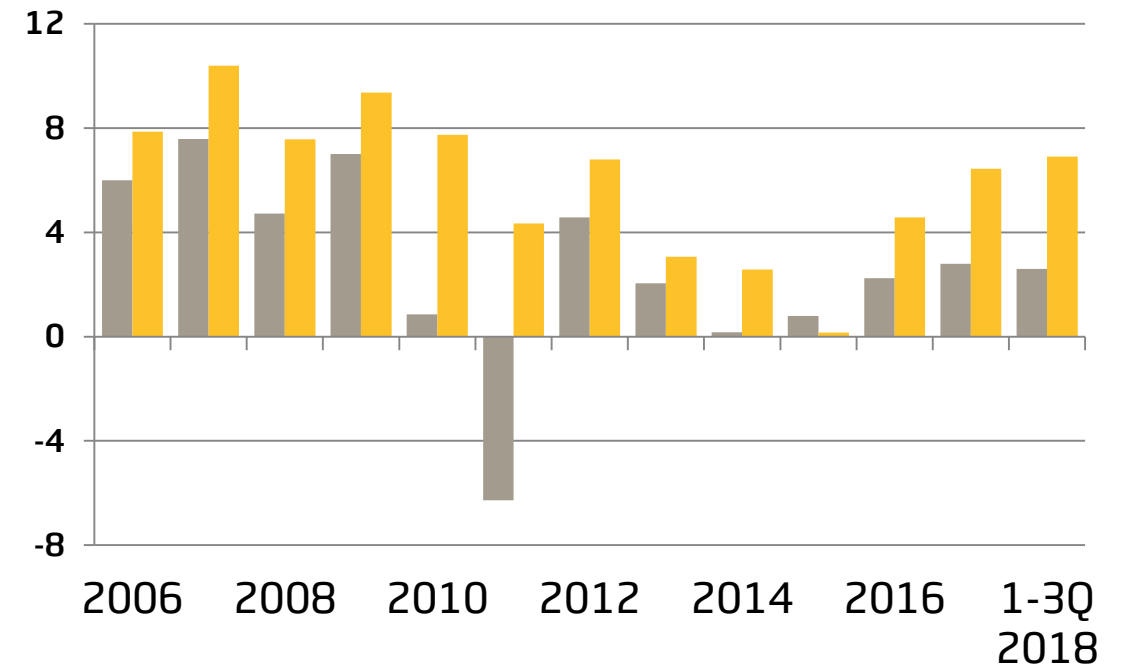
SKP suhtes, protsenti

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Eestisse tehtud FDI voog

SKP suhtes, protsenti

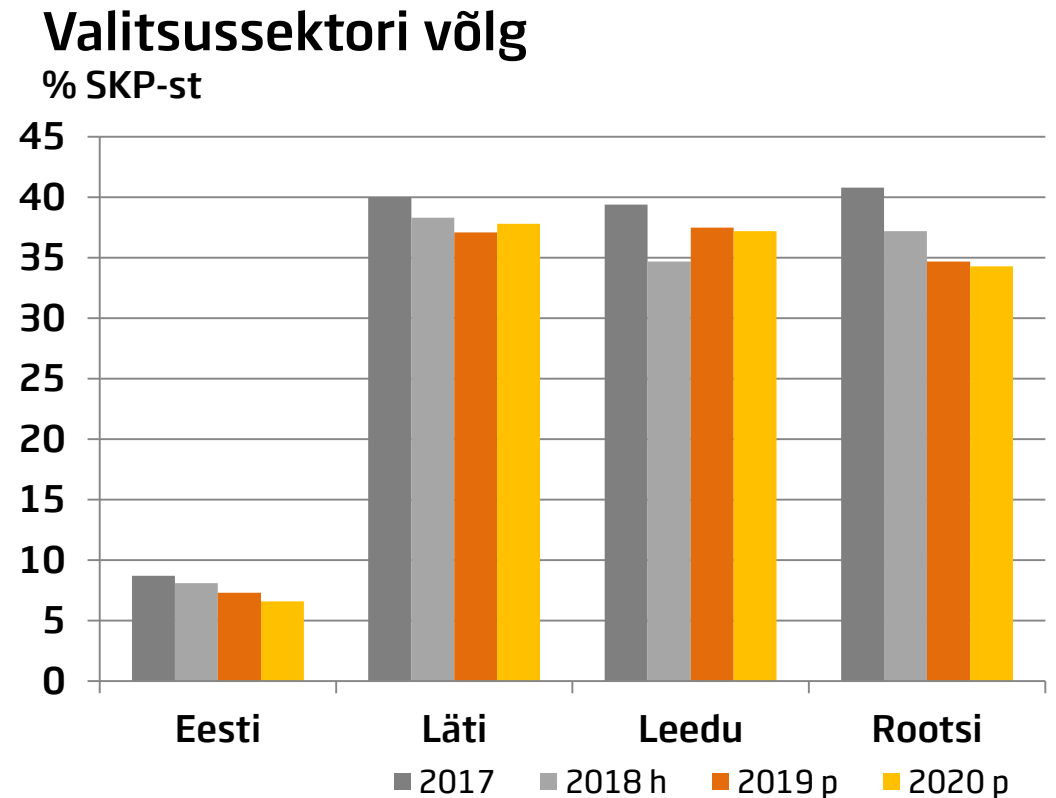
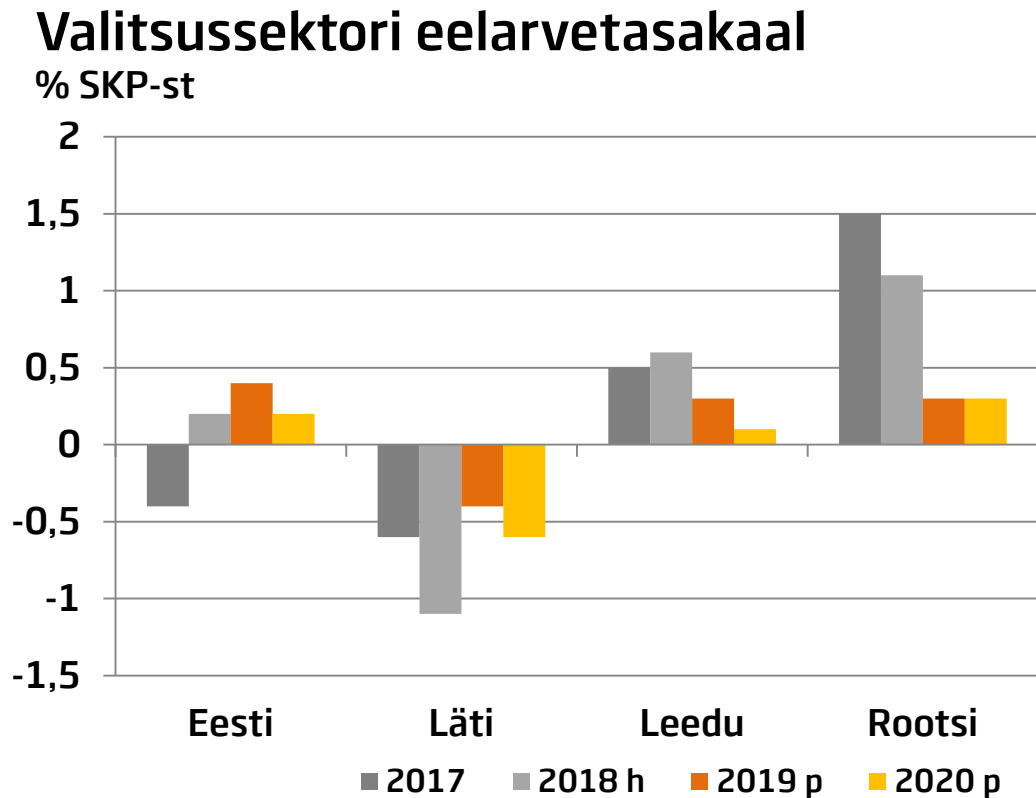
Allikas: Eesti Pank

■ Eestist välismaale tehtud FDI
■ Eestisse tehtud FDI

**Kas valitsus võiks rohkem raha laiali jagada
ja investeerida?**

Eesti riigirahandus on heas korras

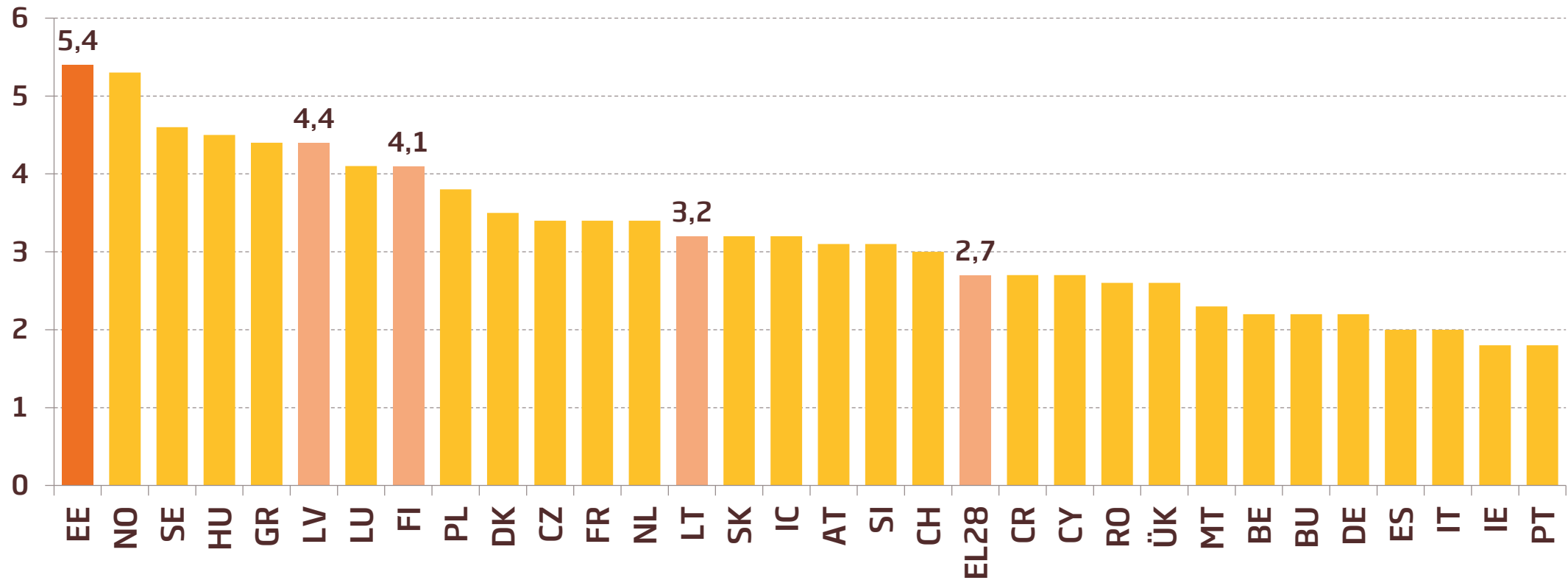
Võrreldes teiste riikidega stimuleerime me oma majandust laenuga oluliselt vähem

Allikad: Statistikaamet, Swedbank Research

Vaatamata valitsussektori investeeringute kasvu aeglustumisele, on nende tase EL riikide võrdluses kõrge

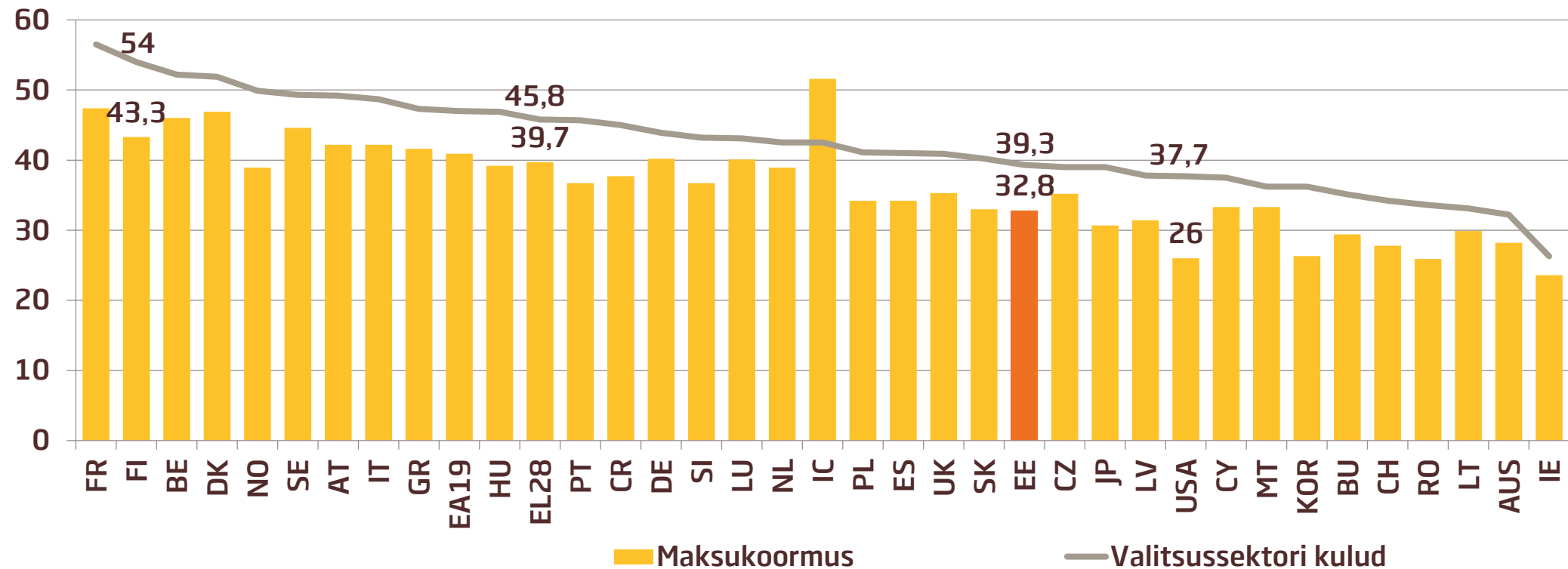
Valitsussektori investeeringud SKP suhtes, % (2017)

Kas meie maksukoormus ja valitsussektori kulud on liiga madalad?

Valitsussektori kulude seos maksukoormusega

% SKP-st, 2017 või viimane avaldatud

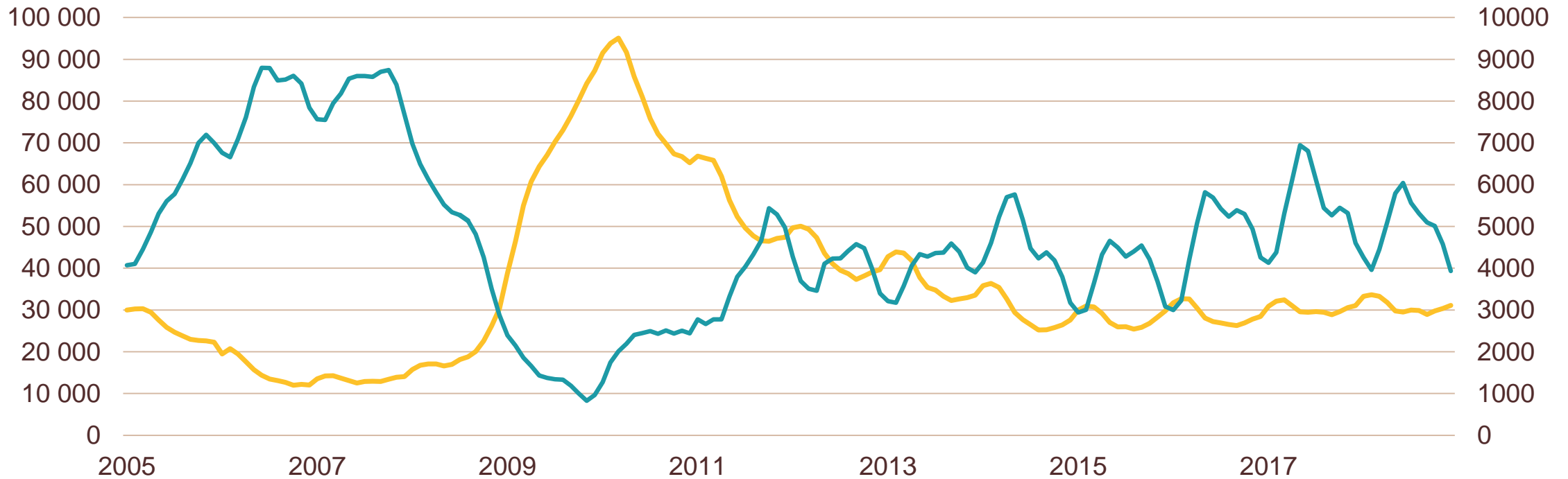
Allikas: Eurostat, OECD

King pigistab tööturu koha pealt

Tööpuudus vs tööjõupuudus: iga töökuulutuse kohta 10 töötut

Töötute arv

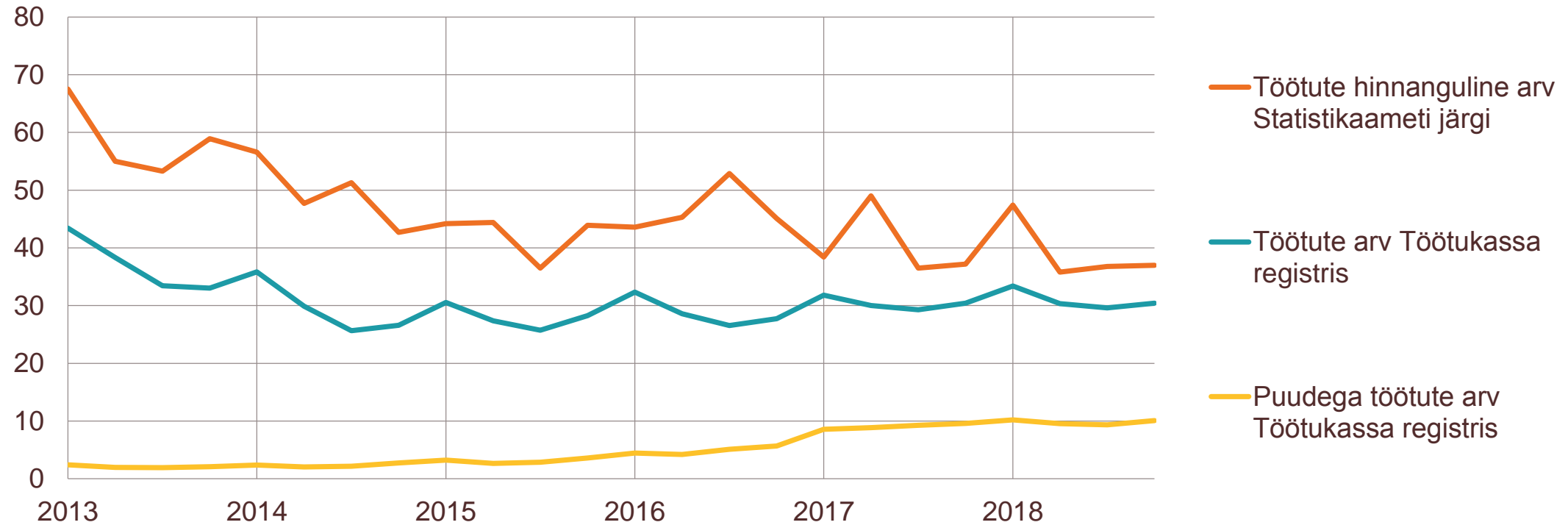
Vakantside arv, 3-kuu keskmine

Allikas: Töötukassa

Töövõimereformita oleks tööpuudus veelgi madalam

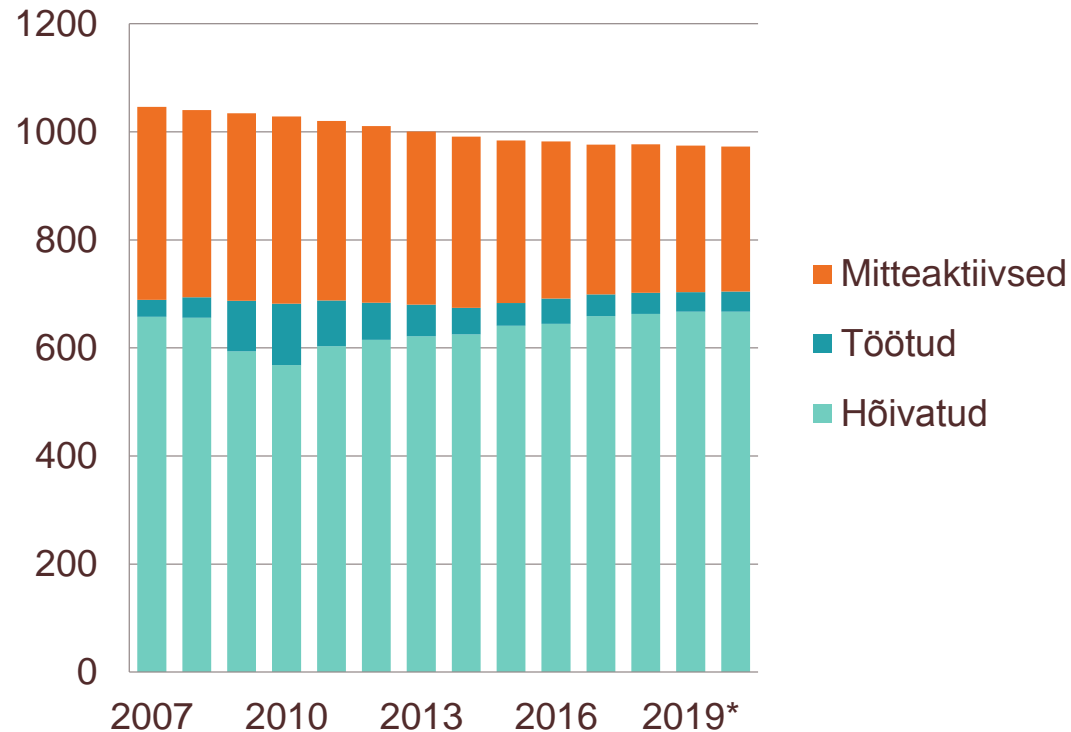
Töötute arv, tuhat inimest

Allikad: Statistikaamet, Töötukassa

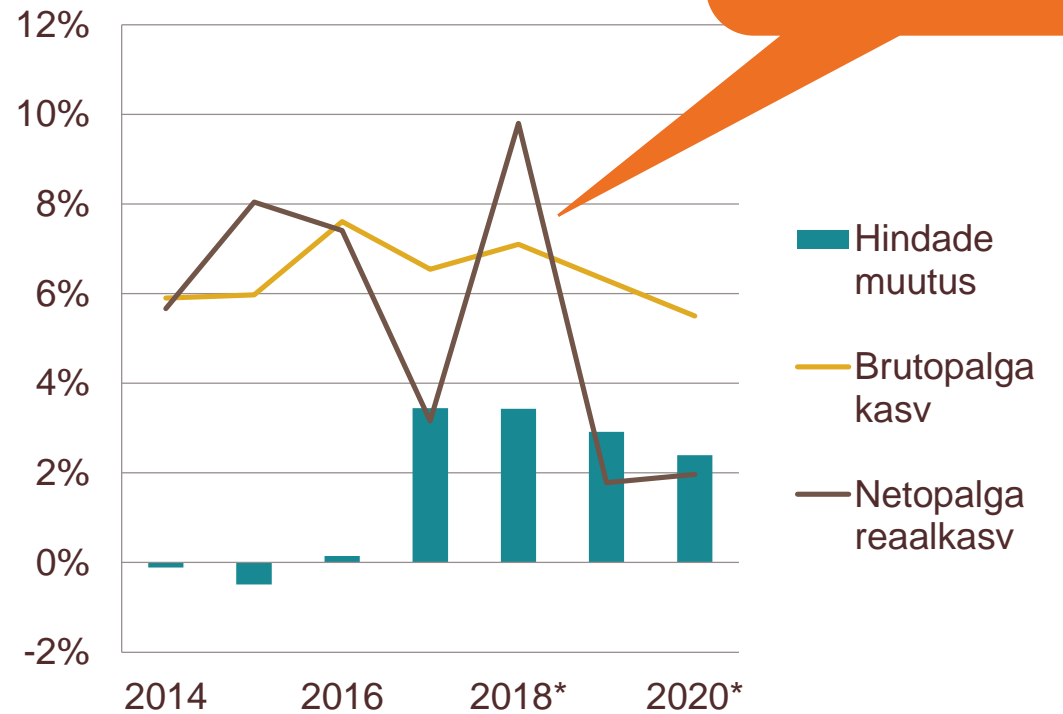
Kiire palgakasv jätkub

Eesti tööealine elanikkond, tuhat

Allikad: Statistikaamet, Swedbanki prognoos

Bruto- ja netopalga muutus

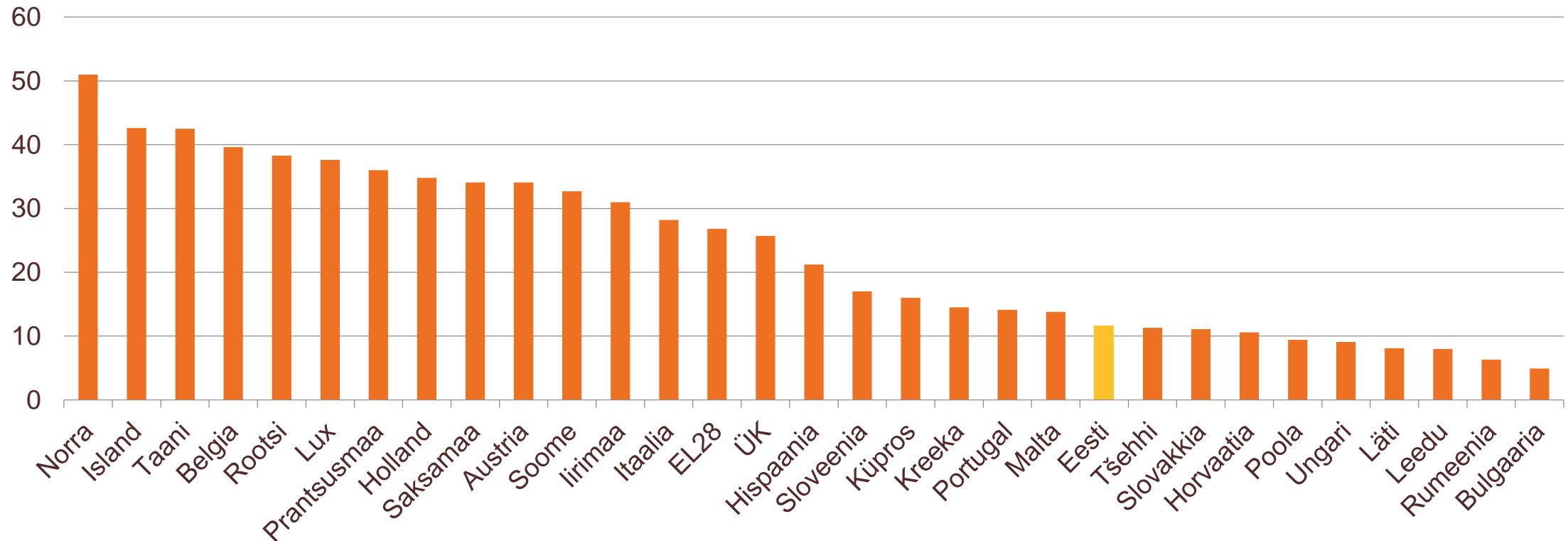

Allikad: Statistikaamet, Swedbanki prognoos

Tulumaksu tagastus: u. 1%
tarbimisest

Palgad jõuavad varsti Lõuna-Euroopale järele

Tööjõukulu töötunni kohta erasektoris 2017, EUR

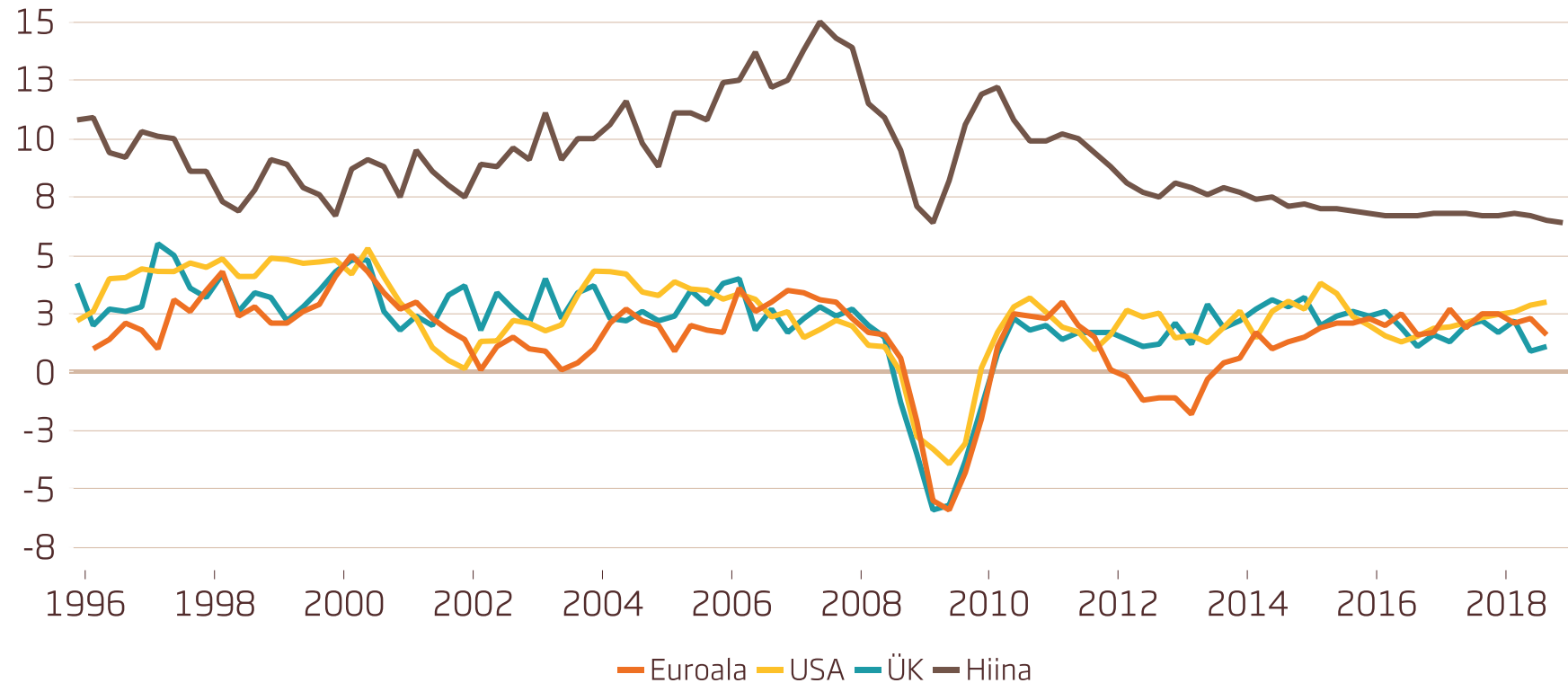

Allikas: Eurostat.

**Negatiivsed riskid on
suurenenud**

Maailmamajandus kasvab endiselt korralikult

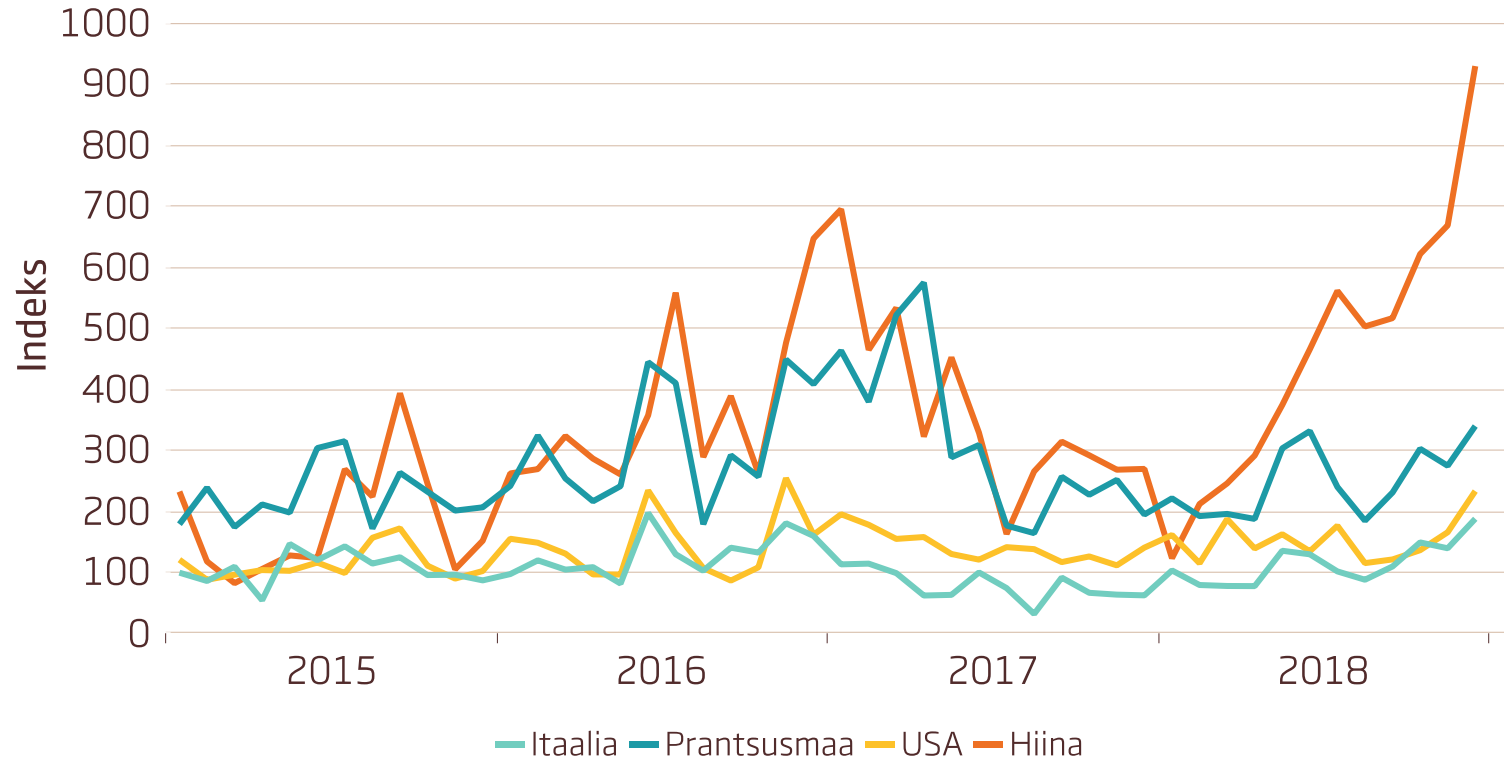
Majanduskasv, %

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Poliitiline ebakindlus on kasvanud

Ebakindluse indeks

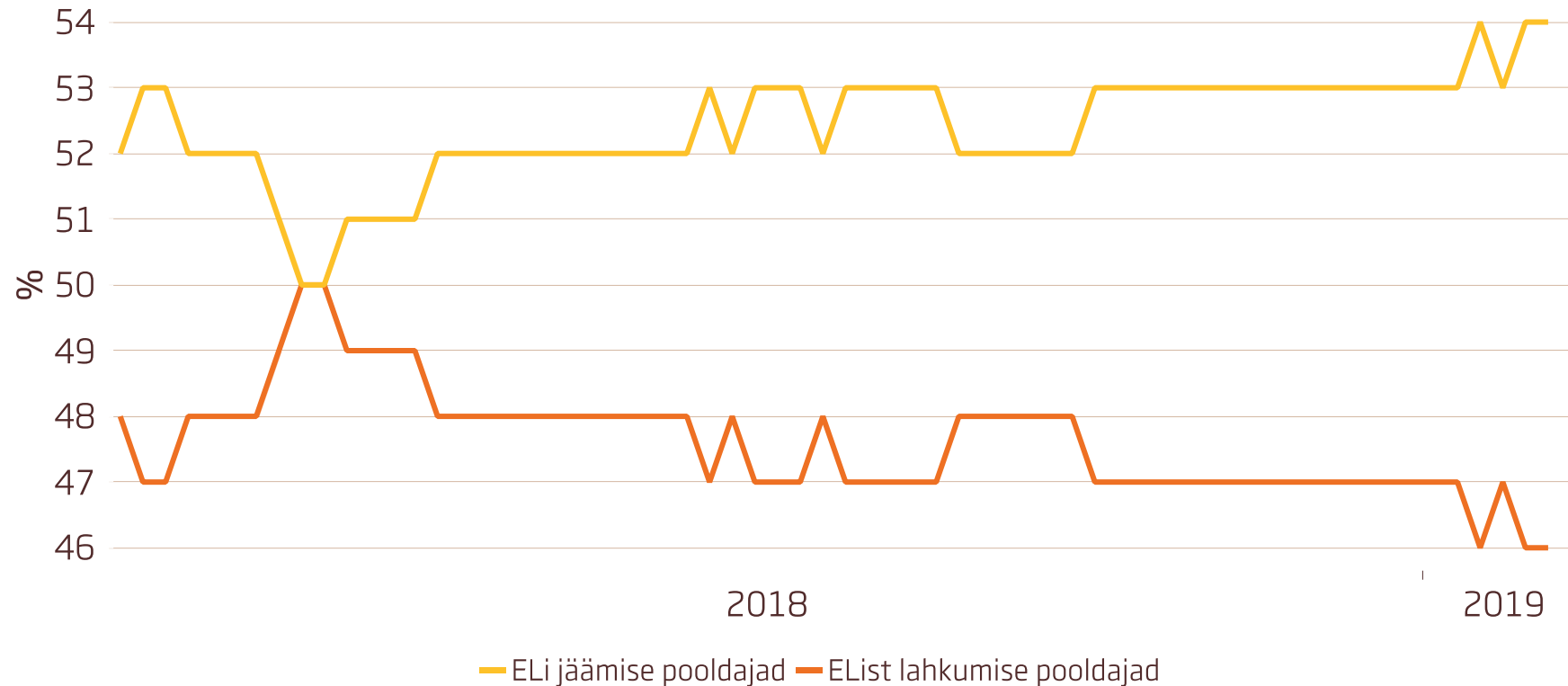

Allikas: Economic Policy Uncertainty Index

- Hiina-USA kaubandus-/tehnoloogia tüli
- Hiina kasvu aeglustumine
- Brexit
- Itaalia võlg
- Arenevate riikide võlg
- Protestid Prantsusmaal
- EL parlamendivalimised
- USA võlg, keskvalitsuse tööseisak
- ....

Brexit: küsitluste järgi ei ole brittide arvamus muutunud

Viimase 6 küsitluse keskmine EL jäämise/lahkumise kohta

Sources: Swedbank Research & Macrobond

Lisa.
Eesti majandusprognoosi põhinäitajad

Eesti majandusprognoosi põhinäitajad

	2017	2018h		2019p		2020p	
SKP reaalkasv, %	4,9	3,7	(3,5)	3,0	(3,2)	2,7	(2,7)
Eratarbimine	2,6	4,3	(3,7)	3,7	(3,7)	3,3	(3,0)
Valitsuse lõpptarbimine	0,6	-0,5	(0,5)	2,0	(2,0)	2,0	(2,0)
Investeeringud	12,5	2,0	(-0,5)	6,0	(6,0)	4,5	(4,5)
Eksport	3,5	3,0	(3,6)	3,0	(3,5)	2,5	(3,0)
Import	3,6	6,5	(5,2)	4,0	(4,0)	3,0	(3,5)
THI kasv, %	3,4	3,4	(3,4)	2,9	(2,8)	2,4	(2,2)
Töötuse määr, %	5,8	5,6	(5,5)	5,1	(5,1)	5,3	(5,3)
Palgakasv, %	6,5	7,1	(6,6)	6,3	(6,0)	5,5	(5,5)
SKP jooksevhindades, mld eurot	23,6	25,6	(25,4)	27,4	(27,1)	29,0	(28,7)
SKP kasv jooksevhindades, %	8,9	8,5	(7,6)	6,9	(6,8)	6,0	(6,0)
Jooksevkonto tasakaal, % SKP-st	3,2	3,2	(1,9)	1,8	(1,1)	1,3	(0,6)
Valitsuse eelarvetasakaal, % SKP-st	-0,4	0,2	(0,5)	0,4	(0,4)	0,2	(0,2)
Valitsuse võlg, % SKP-st	8,7	8,1	(8,1)	7,3	(7,3)	6,6	(6,2)

* Sulgudes on november 2018 prognoos

Allikad: Swedbank Research, Statistikaamet, Eesti Pank

Swedbank Eestis

swedbank_eestis

Swedbanki blogi Kukkur:

<https://kukkur.swedbank.ee/>

Uudised ja kommentaarid otse e-posti:

<http://www.swedbank-research.com/>